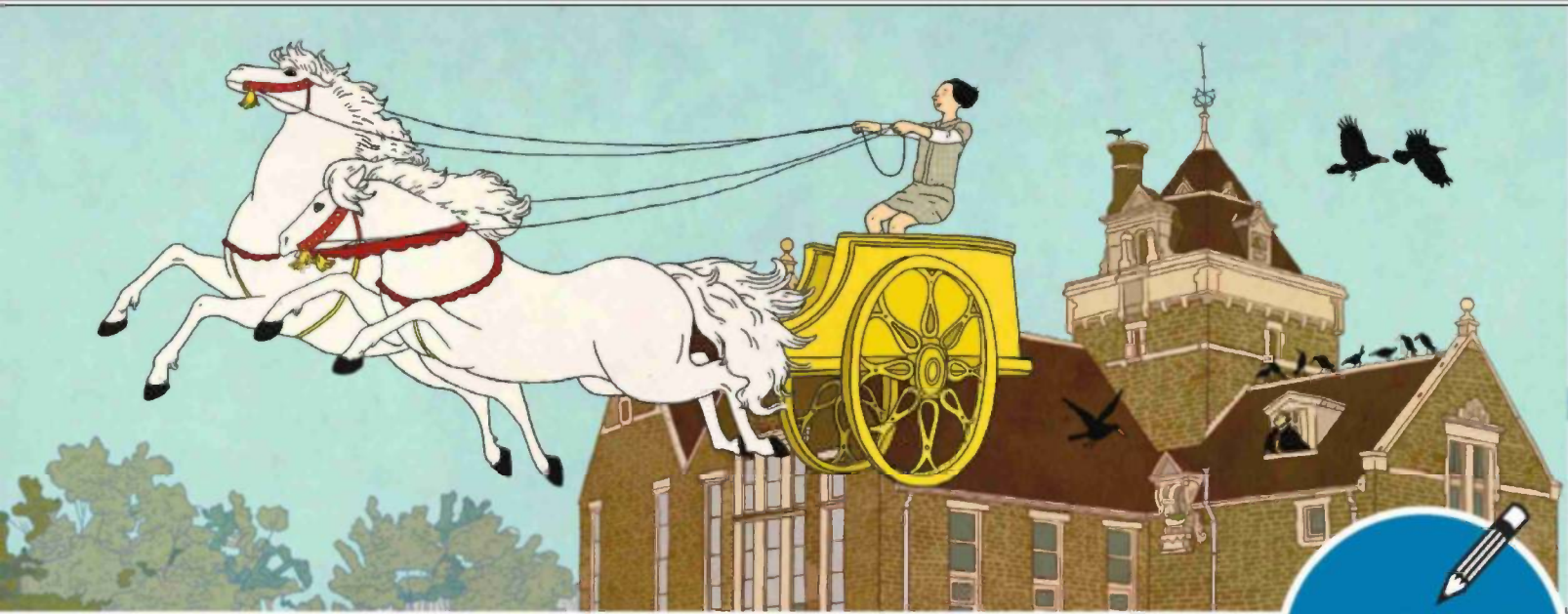

26.57x36.09	31	16	עמוד	תרבות	מעריב	04/2010	22417501-2
מכללה בצלאל לאמנות ועיצוב - 85010							

מימין למעלה בכיוון השעון: אורית ברגמן, דוד פולונסקי, אורה איתן, פולונסקי, רותו מוזן, מיכל בוננו, רותו ברגמן.

||| אלון הדר |||

אייר לי כבשה

איור ספרי ילדים הוא אמנות לא פחות מורכבת מכותיבתם • מה היחס בין המילים לצבעים ולצורות, ואיך מתמודדים עם התחרות על לבו של הילד? האם האיורים עשויים להפחיד את הקורא הקטן? ואיך מצליחים אנשים מבוגרים להיזכר איך חושב ילד? כנס שייערך בבצלאל בשבוע הבא ינסה להוכיח: משחק ילדים זה לא

לות הגדולות הקשורות לאיורי הילדים הוא ההשפעה שלהם על דמיון הילדים. "הפסיכולוג ברוננו בטלהיים אמר שלא צריך ציורי ילדים כי הם סוגרים את הדמיון", אומרת המאירת רותו מוזן ("אבא בורה עם הקרקס" מאת אתגר קרת). "אני מערערת על זה לגמרי. דמיון לא נוצר מעצמו, הוא מתפתח. איפה הילדים שלנו יראו נסיכות יפניות ואת אלי עוזר בן יהודה? המאייר הוא פרשן לספר. מספר סיפור בדרכו. מעשיר, מרחיב. הקורא הוא עוד שותף. זו יצירה שכל הזמן משתנה. אם תסגור ילד בקופסה סגורה, הוא לא יפתח דמיון".

מתגרים ומרירים

סלומון מצביעה על שני סוגי העולמות שהמאיירים מציירים: "הרא-שון הוא פנטזיה ריאליסטית משכנעת, שתייצר מציאות שתאפשר להיסחף לסיפור עצמו ולדמיון שהוא מקיים. היא מאופיינת בריבוי פרטים, אור וצל. הסוג השני אומר, ברא נסגנו את העולם, נתרב. צמצום, הפשטה, דמויות שטוחות, שבירת פרספקטיבה. זה עולם דמיוני שהילד יודע שיש בו סגנון והתערבות. הוא יותר קרוב לקריקטורה". הביטוי הוויזואלי לעולם הפנטסטי של הספר, מסכימים כולם, מעצים את חוויית הקריאה. אבל האם עולם של מפלצות ושדים, שאותו חווה הילד באמצעות האיור, אינו יכול גם לאיים? "בתוך הספר נוצר עולם בטוח שהגבולות שלו ברורים", סלומון מפיגה חששות. "בעולם הזה יש מפלצות וזאבים, אבל מצד שני לגיבורים יש יכולת לעוף, והחיות מדב-

אינן אחד שגדל בארץ ולא זוכר את האיורים בספר הילדים "שמוליק קיפור". התמונה שבה נראה הקיפור הע"ג לגל והביישן כשתותים נעוצים בגפו חקוקה בראש לא פחות מאשר הטקסט הנפלא. על גבי כריכת הספר, שיצא לפני כ-50 שנה, הודפס: "כתב וצייר: כוש" - שם העט של המשורר ט' כרמי והפסלת שושנה היימן. הסוואה למאבק על בכורת לבו של הילד? "כשאתה מאייר אתה בעצם משרתם של שני אדונים", אומר דוד פרנסקי, שבאחרונה אייר את ספרו של יהונתן גפן "הכבש השישה עשר", על הקונפליקט של מאייר הילדים. "לא לצייר רק מה שכתב הסופר, אלא לספר עוד סיפור. חייבים לפעמים אפילו לחתור תחת הטקסט. סופרים הלוא לא כותבים לילדים, אלא לילד שבכל אחד". הרומן בין המילים לתמונה אינו ברור מאליו. "התמונה היא שוות ערך לטקסט", אומרת מירב סלומון, מאירת ספרי ילדים ("רוני מקרוני") וראש המסלול לאיור במחלקה לתקשורת חזותית בצלאל. "בין שני הם מתקיים איזון שנועד למנוע מצב שבו הורה ימשיך לקרוא הילד, שרואה את התמונות, ירצה לעבור לדף הבא. החיבור בין דימוי לטקסט מייצר עולם ומלואו. שניהם משלימים אחד את השני". בשבוע הבא תקדיש המחלקה להיסטוריה ולתיאוריה בבצלאל בשי-תוף המחלקה לתקשורת חזותית כנס לאיור ילדים בשם "המאייר הזה הוא אני". בין הנושאים בכנס: "שכחה והנכחה של סבל באיור ספרי ילדים לגיל הרך" ו"איך מאיירים כאוס, בריאה וחטא". לא משחק ילדים. ביצה מחופשת, טירה עפה באוויר, דבורה מרבית - אחת השא-

